

SEINÄJOEN AMMATTIKORKEAKOULU
SEINÄJOKI UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Tämä on alkuperäisen artikkelin rinnakkaistallenne (kustantajan versio).

Viite:

Lauhanen, R., Laasasenaho, K., & Palomäki, A. (2023).
Maanomistajia tärkeää kuulla turvetuotantoalueiden jälkikäytön
suunnittelussa. *Koneyrittäjä*, 54(9), 26–27.

Pajut sitovat hiiltä entisellä turvetuotantoalueella Kauhajoen Nummijärvellä.

TEKSTI: RISTO LAUHANEN, KARI LAASASENAHO JA ANU PALOMÄKI, SEAMK.
KUVA: RISTO LAUHANEN, SEAMK

Maanomistajia tärkeää kuulla turvetuotantoalueiden jälkikäytön suunnittelussa

Maanomistajat suosivat taloudellisesti tuottavia jälkikäyttömuotoja, kuten metsätaloutta, maataloutta sekä tuuli- ja aurinkovoimantuotantoa. Toisaalta esimerkiksi ennallistaminen sai hyvin vähän kannatusta maanomistajien keskuudessa. Maanomistajien mieltymyksiä on haastavaa yhteensovittaa maankäyttösektorin ilmastotavoitteiden kanssa, sillä maankäyttösektorin ilmastosuunnitelman tavoitteena on vettä 30 000 hehtaaria paksuturpeisia heikkotuottoisia peltoja tai suonpohjia kosteikoiksi.

Maa- ja metsätalousministeriön rahoittamissa Nappaa hiilestä kiinni-ohjelman hankkeissa on selvitetty turvetuotantoalueiden ilmastoviisaista jälkikäyttövaihtoehtoja. TURNEE- ja UusiSuo-hankkeissa toteutettiin maanomistajille suunnattu valtakunnallinen turvetuotannosta vapautuvien suonpohjien jälkikäyttökysely keväällä 2022.

Taloudellisesti tuottavat maankäyttövaihtoehdot kiinnostivat maanomistajia

Kyselyn tarkoitus oli selvittää, mitä jälkikäyttömuotoja maanomistajat arvostavat ja minkälaisia vaikutuksia jälkikäyttövalinnoilla voi olla maankäyttösektorin päästöihin. Tämän lisäksi haluttiin selvittää, miten maanomistajien taustatekijät vaikuttavat jälkikäyttömieltymyksiin ja pohdittiin, kuinka nämä tulisi huomioida maankäyttösektoria ohjaavassa ilmastopolitiikassa. Seinäjoen ammattikorkeakoulu koordinoi tutkimusta, jonka tulokset on julkaistu lokakuussa 2023. Julkaisun kirjoittajina oli mukana kolmekymmentä tutkijaa ja asiantuntijaa eri organisaatioista.

Kyselytutkimuksen keskeisin tulos oli se, että maanomistajat suosivat nimenomaan taloudellisesti tuottavia jälkikäyttömuotoja, kuten metsätaloutta, maataloutta sekä tuuli- ja aurinkovoimantuotantoa. Ennallistaminen sai hyvin vähän kannatusta maanomistajien keskuudessa. Maanomistajien

mieltymyksiä on haastavaa yhteensovittaa maankäyttösektorin ilmastotavoitteiden kanssa, sillä maankäyttösektorin ilmastosuunnitelman tavoitteena on vettä 30 000 hehtaaria paksuturpeisia heikkotuottoisia peltoja tai suonpohjia kosteikoiksi.

Tutkimus osoittaaakin ristiriidan maanomistajien ja ilmastopolitiikan välillä. Ennallistaminen ei nykyisellään tarjoa maanomistajille tuottoa, mikä vähentää kiinnostusta ilmastotoimia kohtaan. Maanomistajien ja ilmastotavoitteiden yhdistäminen ei ole kuitenkaan mahdoton yhtälö, sillä tutkimuksen mukaan taloudellista tuottoa painottavat maanomistajat eivät suhtaudu ympäristötavoitteisiin, kuten hiilensidontaan, negatiivisesti.

Tutkimuksen johtopäätöksenä esitetäänkin, että maanomistajien intressit tulisi huomioida maankäyttösektorin ympäristöpolitiikan suunnittelussa nykyistä paremmin, jotta voidaan tukea ympäristöystävällisiä, mutta samalla tuottavia jälkikäyttömuotoja. Tällaisia jälkikäyttömuotoja voivat olla esimerkiksi metsitys sekä tuuli- ja aurinkovoimantuotanto. Paksuturpeisten suonpohjien ottamista maatalouden käyttöön tulisi kuitenkin välttää suurten kasvihuonekaasupäästöjen takia.

Tutkimus voi auttaa ymmärtämään maankäyttöä myös laajemmalla kontekstilla kuin vain suomalaisilla turvemailla. Monissa maissa on samankaltaisia haasteita yhdistää maanomistajien int-

ressit maankäyttösektorin ilmastotavoitteiden kanssa. Erityisesti maanomistajien aikomuksia ja niistä seuraavia ympäristövaikutuksia on tärkeää selvittää, jotta ilmastotavoitteet on mahdollista saavuttaa.

Koneyrittäjiä tarvitaan jälkikäyttötoissa

On siis hyvä huomioida, että maanomistajat suosivat sellaisia maankäyttömuotoja, joista on heille taloudellista hyötyä tavalla tai toisella. Maanomistajat eivät ole tämän tutkimuksen mukaan ilmastotavoitteiden esteenä, vaan päästövähennykset pitää vain voida toteuttaa niin, ettei siitä koidu heille haittaa. Tämä on syytä ottaa huomioon, kun valitaan toimintamalleja maankäyttösektorin päästövähennyksiin.

Vaikkakin Suomen huoltovarmuuden takia tärkeä energiaturvetuotanto on vähentynyt voimakkaasti viime vuosina, niin turvetuotantoalueiden jälkikäyttö ei onnistu ilman osaavia koneyrittäjiä. Valmistelu- ja perustamistöissä tarvitaan osaavaa ja motivoitunutta työvoimaa sekä hyvää, ajantasaista konekalustoa.

Tutkimuksen koko nimi löytyy alla olevasta lähteestä. Seinäjoen ammattikorkeakoulusta kyselyn teossa olivat mukana kirjoittajat sekä keväällä menehtynyt agronomi Iida Viholainen. Artikkelin otsikko on "After-use of cutover peatland from the perspective of landowners: Future effects on the national green-

house gas budget in Finland" ja se on julkaistu Land Use Policy -tiedelehdessä. (Laasasenaho ym. 2023). Artikkelin pysyvä osoite on <https://doi.org/10.1016/j.landusepol.2023.106926> ja se on lokakuun alusta laskettuna 50 päivää vapaasti luettavissa osoitteesta: <https://authors.elsevier.com/a/1hrg2yDvMPnmN>

Kysely julkaistiin arvostetussa tiedelehdessä

Land Use Policy -lehti on alansa johtava maankäyttöä käsittelevä julkaisusarja. Sarjassa julkaistaan korkeatasoisia vertaisarvioituja artikkeleita, jotka liittyvät kaupunkien ja maaseudun maankäytön suunnittelunäkökohtiin. Lehti tarkastelee mm. maantieteen, maatalouden, metsätalouden ja ympäristönsuojelun kysymyksiä. Se tarjoaa foorumin ajatusten ja tietojen vaihtoon eri alojen ja sidosryhmien edustajille, mikä edistää samalla maankäyttöpolitiikan suunnittelua.

Julkaistu on osa Seinäjoen ammattikorkeakoulun Kestävä ja vastuullinen ruoantuotanto-tutkimusryhmän toimintaa. Tutkimuksen ennakkotuloksia esiteltiin myös tietotaulun muodossa Ruotsin Vindelissä järjestetyssä alan konferenssissa kuluvan vuoden kesäkuussa. Muilta osin varsinkin Etelä-Pohjanmaalla ruoantuotanto ja turvetuotanto ovat monella tapaa sidoksissa keskenään maankäytön, energian, kuivikkeiden ja kasvualustojen kautta.

Lähteet

Laasasenaho, K., Lauhanen, R., Räsänen, A., Palomäki, A., Viholainen, I., Markkanen, T., Aalto, T., Ojanen, P., Minkkinen, K., Jokelainen, L., Lohila, A., Siira, O.-P., Marttila, H., Pääkkilä, L., Albrecht, E., Kuittinen, S., Pappinen A., Ekman, E., Kübert, A., Lampimäki, M., Lampilahti, J., Shahriyer, A.H., Tyystjärvi, V., Tuunainen, A.-M., Leino, J., Ronkainen, T., Peltonen, L., Vasander, H., Petäjä, T., Kulmala, M. 2023. After-use of cutover peatland from the perspective of landowners: Future effects on the national greenhouse gas budget in Finland. *Land Use Policy* 134: 106926. <https://doi.org/10.1016/j.landusepol.2023.106926>